

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

67 ÅRGANG

7. JULI 1955

A V I N N H O L D E T :

DE FORENTE NASJONER OG VI - HVA STIKLESTAD BE-
TYR FOR OSS - DIKTEREN OG OSEANET - BLIKK PÅ
TIDEN - LITURGI OG MUSIKK - KIRKEVIGSEL PÅ HØNE-
FOSS - BILLY GRAHAM - FRA ANGELICO-UTSTILLINGEN
I VATIKANET - FILM - NOTISER - NYTT FRA UTLANDET

NR.

26

27

NESTE NUMMER KOMMER 11. AUGUST 1955.

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchausseen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8.15: Høymesse.

ARENDAL:

St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8 og 9: Stille messe. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 23 751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:

Jesu Hjerte kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.00: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 10. JULI: 6. sønd. etter Pinse. Ep. Rom. 6, 3—11. Ev. Mark. 8, 1—9. *Mandag:* Pius, pave martyr. *Tirsdag:* Johannes Gualbertus, abbed. *Onsdag:* Anaklet, pave, mart. *Torsdag:* Bonaventura, bisk., bekj., kirkel. *Fredag:* Henrik, keiser, bekj. *Lørdag:* Vår frue av Karmelberget.

SØNDAG 17. JULI: 7. sønd. etter Pinse. Ep. Rom. 6, 19—23. Ev. Matt. 7, 15—21. *Mandag:* Kamillus de Lellis, bekj. *Tirsdag:* Vincent de Paul, bekj. *Onsdag:* Hieronymus Emilianus, bekj. *Torsdag:* Praxedis, jomfru. *Fredag:* Maria Magdalena, den botferdige. *Lørdag:* Apollinaris, bisk., mart. — Vigilien til ap. Jakob.

SØNDAG 24. JULI: 8. sønd. etter Pinse. Ep. Rom. 8, 12—17. Ev. Luk. 16, 1—9. *Mandag:* Apostelen Jakob d. e. *Tirsdag:* Anna, Jomfruens mor *Onsdag:* Pantaleon, mart. *Torsdag:* Nasarius og Celsus, martyrer; Viktor I, pave, mart., og Innocens I, pave, bekj. *Fredag:* Olav, konge og martyr, Norges nasjonalhelgen. *Lørdag:* I oktaven.

SØNDAG 31. JULI (9. s. etter Pinse): *Feiring av Olsok-festen.* Ep. Visd. 10, 10—14. Ev. Mat. 16, 24—28. *Mandag:* Apostl. Peter i lenker. *Tirsdag:* Alfons av Ligorio, bisk., bekj. kirkel. *Onsdag:* Stefans relikviefest, Kirkens første martyr. *Torsdag:* Dominikus, bekj. *Fredag:* Oktavdagen for Olsokfesten. *Lørdag:* St. Olav domkirkes vigselfest (De'ikasjons-messen).

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Mandag og lørdag: Kl. 9—13, ellers 9—16.

Abonnementspris: Kr. 18.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen onsdag aften uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. omslagside).

**ST. OLAVS
REDAKSJON OG EKSPEDISJON**

er lukket i tiden 11.—31. juli.

KRISTIANSAND

Knut Lie & Co
Byens Stabbur
KRISTIANSAND S.
TELEFON 2234
VIS A VIS NORGES BANK

Fetevareforretning

- Salater -

En gros og en detalj

SØRLANDS MARGARIN A/L

Kristiansand S.

Sørlands
Margarin
A/L

Kr sand. S.

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke
Moderhuset
Florida Sykehus
Øyenklinikken
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Elisabeth Institutt, Hammerfest.
St. Theresia kirke, Hønefoss.
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

Oslo

Bergen

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

De forente nasjoner og vi

Den 26. juni i år var det ti år siden De forente nasjoner, eller FN som vi sier, ble grunnlagt i San Fransisco. Denne dato er blitt foranledningen til tallrike betraktninger over den store verdensorganisasjons betydning, verdi og mangler. Det er en kjensgjerning at FN i de ti årene organisasjonen har bestått, har utviklet seg til en faktor av verdensformat. Ikke i den forstand at den behersker verdensbegivenhetene på det politiske plan, heller ikke på det åndelig-kulturelle, eller enda mindre i retning av en vordende verdensregjering. Men den har godtgjort å være en kraft som verden i dag ikke kan tenkes å være foruten.

FN's ydelser ligger ikke bare på det politiske område, noe som lett blir oversett. Nettopp der ble den nesten fra begynnelsen av kraftig hemmet av de stadig voksende motsetninger. mellom stormaktene — den kalde krig: Sovjets tilbaketrekning fra Nord-Persia som var en følge av påtrykk fra FN, bileggelse av den greske borgerkrig, forhindringen av aktive fiendtligheter mellom India og Pakistan, våpenstillstanden i Israelskonflikten og — foreløbig som det vesentligste resultat — Koreakrigen og den stopp det dermed ble satt for den bolsjevistiske ekspansjon. Langt viktigere synes prestasjonene å være på det sosiale område. De berører ikke oss her i Europa så meget, men har fått en direkte betydning i den utstrakte del av verden hvor farvede folkeraser bor: Utviklingen av tilbakeliggende områder ved hjelp av FN-midler, kampen mot analfabetisme og sosial elendighet, og hele mengden av problemer som FN-komiteene har tatt opp. Ganske visst er det heller ikke her bare seire å notere, det har vært nederlag og tilbakeslag, men én ting lar seg ikke benekte: For millioner av farvede folkeslag over alt i verden er FN blitt en institusjon som de ikke vil gi avkall på fordi de ved den forbinder fremskritt og umiddelbar forbindelse med verdenssivilisasjonen.

FN er i dag en uunnværlig verdensorganisasjon, det er det ingen tvil om. Både teknikken og menneskehetens åndelige utvikling trenger stadig sterkere til et samlingspunkt, et enhetlig begrep, og det er naturlig at det ble gjort et slikt organisasjonsforsøk allerede med Folkeforbundet. Det strandet, og vi vet heller ikke i dag om FN kan løse problemet helt. Men at det eksisterer og må løses, det er det overflødig å diskutere.

Ut fra dette må vi da også se på problemet som katolikker. Ganske visst, FN har enda mindre å gjøre med et kristent statssamfunn enn Folkeforbundet på en måte hadde. I FN sitter ateister og fny-

sende gudsfornekttere ved siden av indifferente fra alle verdensdeler, og ved siden av disse igjen — men ikke altfor ofte — også overbeviste kristne og trofaste katolikker. Tiden før første verdenskrig da stormaktensensemblet for størstedelen besto av katolske hovedkrefter, er for alltid over. Og hadde ikke de syd- og mellomamerikanske stater vært representert i FN, kunne en heller ikke i dag ha talt om noe større område i den moderne verden hvor ledelsen ligger hos katolikkene. Det må imidlertid ikke gjøre oss altfor pessimistiske. Den som oppmerksomt følger utviklingen i FN, vet at denne organisasjon med alle dens forgreninger langt mer søker å gi plass for internasjonale bevegelser og krefter enn tilfelle var i det forhenværende Folkeforbund. Der ligger de fremtidsbærende tendenser og muligheter. I de senere årene har det vært arbeidet meget for å gjøre katolske organisasjoner delaktige i UNESCO, den gren av FN som tar seg av kulturelle oppgaver. Resultatene har ikke vært bare utilfredsstillende, selv med den kraftige motstand de er blitt møtt med fra de fremherskende liberale kretser. Vi tror at på den måten vil det være mulig å få bevirket en sterkere innflytelse fra den katolske tankeverden og de goder den representerer. En annen måte er å få gjennomført at personligheter fra den katolske leir kommer til orde, men her er det vanskelig å utføre noe organisasjonsmessig. Det gjelder å skaffe de unge rundt omkring i verden en slik utdannelse at de gjennom sine ydelser og sine kvalifikasjoner helt enkelt ikke kan forbigås. Allerede i dag gjelder det at de katolske personligheter kommer til på det internasjonale område, og det ville ikke skade å lære av de andres metoder: Først og fremst å undersøke den enkeltes kvalifikasjoner, og spørre mindre etter om kandidaten er aktivt medlem av ens egne foreninger og forbund. Både for sosialistene og de liberale er det nok når vedkommende deler deres livsanskuelse og ellers har gjort ting som viser at han står fast i deres leir.

Så må det være klart for oss at det finnes svært få livssyn som er så godt egnet som vårt katolske når det er spørsmål om en positiv innstilling til En-Verden-tankens. Kirkens sanne representanter helt fra Oldkirkens tid har aldri avveket fra dette syn. Og nå er den tid kommet takket være den forbauende utvikling hen i mot en verdenssivilisasjon, at vi ikke mer kan se bort fra å få denne oppfatning av verden og oss selv gjennomført overalt. Innflydelsen på verden og folkene blir nå fordelt for lang tid fremover, ikke minst gjennom arbeidet i FN. Det må bli katolikkene oppgave klart og tydelig å til-

Hva Stiklestad betyr for oss

Til 925 års-dagen for Hellig Olavs heltedød

Av biskop Johannes Rüh

Det som skjedde på Stiklestad for 925 år siden er fremdeles ikke bragt til ende. Det som Hellig Olav ville oppnå — nemlig å kristne det norske folk — er en oppgave som aldri tar slutt og som enhver av oss må begynne med hver dag på nytt. Takket være St. Olavs heltedåd, at han våget å ofre sitt liv for Kristus og det norske folk, lever vi i dag i Norge i et kristent land. Men det å leve i et kristent land betyr enda ikke å være en sann kristen. Å bli en sann kristen er en oppgave som intet annet menneske kan oppfylle for oss, men er noe som enhver av oss personlig må gå inn for ved sitt medarbeid med Guds nåde, ja, til tider på nytt må ta opp igjen fra grunnen av.

Vi kan heller ikke oppfylle den uten kamp. Det skal aldeles ikke bety at vi skal kjempe mot andre — og enda mindre med våpenmakt og blodsutgydelse. Tvertimot. Den gode strid som vi alle må stride, er en kamp mot oss selv, dvs. mot det i oss som setter seg opp mot Guds nådes gjerning i oss. Slik var det også med Hellig Olav da han på Stiklestad måtte kjempe mot de små særinteresser som truet å ødelegge hans kristningsverk i Norge. Drivfjæren til hans kamp på Stiklestad var jo ikke hans personlige interesser — ikke maktbegjær eller herskesyke, men hans bestrebelser for å forene det norske folk til en enhet i Kristi ånd. På den måten ville han oppnå at hele samfunnslivet i Norge ble bygget opp på kristen rett, så alle nordmenn kunne leve i en kristen atmosfære — og således ha mulighet til å bli sanne kristne i sin personlige livsførsel. At dette faktisk var St. Olavs kongstanke og kongegjerning, ligger det meg her først og fremst på hjertet å vise — og jeg støtter meg her på anerkjente historikere. For det annet hva Stiklestad derfor betyr for oss.

Hellig Olav var ikke den første som bragte kristendommen til Norge. På sine vikingferder hadde mange nordmenn fått kunnskap om Hvite Krist og hans livslære, og mange var gått over til den nye tro. Heller ikke var Hellig Olav den første som ville gjøre den nye tro til hele landets religion. Allerede kong Håkon den Gode hadde forsøkt det etter at hans far Harald Hårfagre hadde samlet Norge til ett rike. Fra England lot han komme en

kjennegi hvordan de mener verden burde være sosialt og åndelig, og bidra til å få det gjennomført. De farvede folkeslag og deres ledere lengter i våre dager nettopp etter et nytt politisk, sosialt og åndelig bilde av verden. Marxismen som åndsmakt er i tilbakegang, liberalismen har stagnert. Det er katolikkenes oppgave i alle land å komme seg løs fra en nasjonal isolering og slutte seg sammen i internasjonale arbeidsgrupper, for derved å kunne gjennomarbeide de store verdensproblemer og tilby andre sine løsninger. Til dette vil FN være et viktig forbindelsesmiddel.

Dr. Fritz Exner.

biskop og flere prester og sørget for at det ble bygget noen kirker. Men kirkene ble brent og prestene drept. Kong Håkon kunne ikke forhindre det selv om han personlig etter sagaene må ha vært en god kristen. Og så kom Olav Trygvason. Han hadde tatt i mot den nye tro med hele sin rike og voldsomme natur. På fem korte år fikk han lagt under seg nesten hele Norge, og ville nå legge det under Kristus. Ikke bare med undervisning og preken, men også med våpenmakt og massedåp. Han tålte ikke at hans prester ble hugget ned og hans kirker brent. Men etter hans fall i sjøslaget ved Svolder, ble Norge atter delt mellom seierherrene.

Slik var altså situasjonen da Olav Haraldson i året 1015 kom til Norge for å gjøre kristendommens sak i landet til sin. Jeg tar det som velkjent at han på sin vikingferd til England og Frankrike var blitt en helt gjennom overbevist kristen og at han selv — etter det som sagaene forteller om ham — må ha følt seg som Guds sendebud for det norske folk da han tilkjempet seg sin legitime rett til å bli konge over hele Norge. Ville han fremme Kristi sak i Norge, så måtte han — som han så det — først råde over hele landet. Men ikke bare det. Det Norge som han ville samle til ett rike, måtte også være et kristent samfunn med kristen lovgivning og kristne rettsbegrep. Dette anså Olav Haraldson som sin oppgave. Å råde over hele landet og kristne det var for ham altså ikke to, men én og samme oppgave.

Her ligger vel grunnen til at det i tidens løp har dannet seg så mange innbyrdes motsatte oppfatninger av Hellig Olavs person og verk. Han var jo oppvokst som viking. Det ville derfor være naivt hvis vi, i lys av historien, skulle vente at Olav straks etter sin omvendelse skulle ha vært så ydmyk og saktmodig av hjertet som Kristus sa at vi skulle lære det av ham. Hadde Hellig Olav vært med på Golgatha da Kristus ville frelse verden ved å utgyde sitt eget blod istedenfor andres, da hadde han høyst sannsynligvis med sine vikinger søkt å forhindre det og kjempet med sverd og steinøks mot jødene og Pilatus. På lignende måte satte han også her i Norge vold mot vold når det gjaldt å samle det norske folk og på den måten å kristne det. Men har man derfor rett til å påstå at han bare stred for jordiske mål? Etter det som sagaene forteller sikkert ikke, selv om mange middelalderske legender like så sikkert overdriver når de fremstiller ham som et under av fromhet og saktmodighet!

Om Napoleon fortelles det at man en dag rådet ham til å stifte en ny religion. På det skal han ha svart: «Det er umulig. Da måtte jeg ha gått over Golgatha.»

Hellig Olav ville ikke stifte en ny religion. Men han ville innføre — eller i det minste grunnfeste — en ny religion i Norge: Kristi religion, troen på den korsfestede Frelser. Derfor måtte han gå over Golgatha. I begynnelsen så det ut for som om alt det han gikk i gang med, skulle lykkes. Men så lot Gud ham gå korsets tunge vei. Hele folket satte seg opp mot ham. Han måtte dra i landflyktighet, og da han kom tilbake fra Russland, avsluttet han denne lidelsesvei med sin død i kamp på Stiklestad. Mange middelalderske munkes har sammenlignet denne hans død med Kristi død på Golgatha. Ikke i den forstand

at Hellig Olav ved sin død skulle ha frelst ett eneste menneske, men i den mening at også Olav likesom Kristus seiret ved å dø.

Det han ikke kunne oppnå ved sitt seiersløp som hærfører, det oppnådde han på Stiklestad ved sin død. Hele folket kalte ham nå en hellig mann, og dette hans helgenry ble snart til en levende makt som ikke bare garanterte Norges enhet, men også dets omdannelse til et kristent land med en høytstående kristen kultur.

Det skal dermed ikke vært sagt at Hellig Olav selv tenkte på noe slikt. Han ville kjempe for sitt kongedømme og sitt kristningsverk med jern og stål. Men etter det som sagaene sier om ham, kan man vel heller ikke nekte at han nettopp i denne lidelsestid var modnet til en så høy grad i kristen tenkning at han var rede til å ofre sitt liv for Kristi sak i Norge, hvis Gud ville ha det slik. Eller kan noen gi en annen fortolkning av hans ord før slaget her på Stiklestad: «Fra dette slaget flykter jeg ikke. Jeg skal enten seire eller dø. Jeg ber Gud at det må skje som er best.»

Men kanskje noen vil innvende: «Hele denne historien var jo bare et spill av politiske krefter.» Tilsynelatende — ja. Men for den som tror at hele verdenshistorien ikke styres av politiske tilfeldigheter, men av Guds allmektige og allvitende forsyn, kan det vel ikke være tvil om at det var Gud selv som hadde utvalgt Hellig Olav til sitt redskap for å utføre de planer som Hans barmhjertighet hadde med det norske folk. Med den hellige Paulus kan vår helgenkonge si: «Så må da alle mennesker se på meg som Kristi tjener og forvalter av Guds hemmeligheter. Her kreves det av en forvalter at han blir funnet tro.» (1. Kor. 4, 1.) Hellig Olav ble funnet tro. I sin trofasthet mot Guds kall overvant han litt etter litt sin vikingnatur og ble til et redskap i Guds hånd som ikke bare var rede til å tjene sitt folk med sin fortrinlige hærførerevne, men i sant kristent sinnelag også til å ofre sitt liv for Norges enhet, som små særinteresser truet å rive i stykker, og for Kristi rike som han ville bygge opp i sitt folk og fedreland.

Her ser vi klart Stiklestads budskap til oss: Norges samling. Likesom Hellig Olav først ville samle det norske folk til enhet for å kunne fullføre sitt kristningsverk, slik må også vi legge vinn på enhet, broderlighet og fordragelighet for å kunne opprettholde den kristne kultur i Norge som vi har Hellig Olav å takke for. Sier ikke Jesus Kristus selv dette når han i sin yppersteprestelige bønn ber «at alle skal være ett. Likesom du, Fader, er i meg og jeg i deg, så skal også de være ett i oss, så verden kan tro at du har sendt meg». (Joh. 17, 21.)

Men nå vil våre ikke-katolske venner kanskje hevde at nettopp en katolsk biskop er den som minst har rett til å si det. Vi vet jo at mange er av den oppfatning at nettopp Den katolske kirke er en hindring for denne enhet fordi den hevder å være den eneste Kirke som kan gjøre krav på å være Kristi sanne Kirke. Til det la bare være sagt at denne vår troslære ikke har noe å gjøre med en domfelling over annerledes troende. Vi bekjenner oss til den bare fordi vi føler oss bundet av Kristi ord: «På denne klippen — dvs. på Peters primat — vil jeg bygge min kirke.»

En av Peters etterfølgere sa for ikke så lenge siden:

«Når en del av et gullførende fjell river seg løs fra helheten, beholder den gull i seg.» Vi gleder oss over at det norske folk etter Reformasjonens innføring holdt fast ved så mange vesentlige ting av den skatt som Hellig Olav bragte til Norge ved sin konge- og apostelgjerning. Vi gleder oss over at så mange holder fast ved dåpen, og derved er gjenfødt av vann og den Hellige Ånd som vi. Vi gleder oss over at folket holdt fast ved Bibelen som Guds ufeilbare ord. Vi gleder oss over ethvert fromhetsliv som fører til Kristus. Og vi gleder oss frem for alt over at troen på Kristus som vår eneste frelser er det som forener oss.

Derfor tillater jeg meg å gjenta det samme som jeg sa under Kirkejubileet i 1953: «La det dog ikke være trette mellom oss. Vi er jo brødre.» Det avhenger ikke av oss, men av Guds nåde, om eller når vi kommer til enhet i troen. Men det å være enige i kjærligheten istedenfor å trette med hverandre, det avhenger av oss. Det må være en hellig kristenplikt både for oss og for andre at vi alle gjør vårt beste til å komme til denne broderlighet og fordragelighet i gjensidig forståelse og innbyrdes høyaktelse. Vi behøver i dag ikke mer å kjempe mot asatroen og hedenskapets mørke som Olav Haraldson måtte det. Men vi må verge oss mot den moderne avkristning. Ikke med våpenmakt. Vi er jo ikke mer vikinger. Men med åndelige våpen og fremforalt med et religiøst og kristent åndsliv. Når det gjelder å opprettholde den kristne kultur som Hellig Olav bragte til Norge, gis det sikkert mange områder hvor vi kan arbeide sammen hånd i hånd — protestanter og katolikker.

Nettopp i denne mening går vi katolikker — som St. Olavs trosfeller — med på det som Sigrid Undset har sagt: «Vi hedrer St. Olav som vår konge så lenge det finnes et Norge — her eller i evigheten». Hans ånd må være i oss.

Vi er overbeviste om at man ikke kan gjøre det bare med ord. Nettopp derfor vil vi leve i Hellig Olavs ånd, dvs. i hans kjærlighet til Gud og mennesker, i hans fromhet og offervilje når det gjelder å fremme Kristi sak. Når vi på denne måten anstrenger oss for å adlyde Kristi formaning: «La deres lys skinne for menneskene, så de kan se deres gode gjerninger og prise deres Fader, som er i himmelen», da er vår pilegrimsferd til Stiklestad ikke forgjeves. Da blir det sant som vi synger i sekvensen til St. Olavsmessen: «Lux illuxit lætabunda — et gledens og velsignelsens lys stråler opp.»

Derfor må ingen av våre katolikker forlate Stiklestad uten å ha lovet St. Olav at han på den måten skal bli vår konge til evig tid. Samtidig vil vi be ham om hans forbønn, både for oss selv så vi kan klare å være hans etterfølgere liksom han var Kristi etterfølger — og for hele Norge. Vi tror at vår folkehøvding deroppe for Guds åsyn ikke har glemt det land og folk han elsket så høyt at han ofret sitt liv for det, men at han ennå den dag i dag strider for det med forbønnens hellige våpen. Nettopp denne tro at han ber våre bønner med oss — han som ble utkåret til Guds nådes redskap for Norge, nettopp denne tro gir oss den overbevisning at Gud vil gi Norges land og folk den nåde og velsignelse vi ber om på helgenkongens forbønn.

katolikk?» Her leser vi blant annet følgende utmerkede og konsise formulering:

«Hva er katolikkenes mening om religiøs toleranse? Katolikkene anerkjenner religiøs toleranse hvis man med dette uttrykket mener å leve i fred med sin nabo, la være å blande seg inn i hans gudsdyrkelse, og respektere hans rett til selv å velge den kirke han vil (eller kanskje ingen kirke i det hele tatt). Det finnes sneversynte folk innenfor den katolske kirke som alle andre steder, men det er deres egen feil og ikke katolisismens.

Men ofte oppfattes «religiøs toleranse» som noe man heller burde kalle «religiøs likegyldighet», det at «den ene religion kan være like god som den annen». En slik oppfatning kan katolikkene ikke godkjenne.»

Det er ikke minst den siste passus, og den doktrinale bevissthet og respekt for kristendommens sannhetsverdi den innebærer, som ganske særlig preger det katolske toleransebegrep.

■ I et nylig nr. (13.6.55) tar det store amerikanske uke-tidsskriftet «Newsweek» den ny-utnevnte erkebiskop av Milano, Giovanni Battista Montini opp til en bred og sympatisk omtale. Bortsett fra en noe overilet tendens til å innrullere den milanesiske prelaten i en nokså bastant NATO-ideologi som neppe svarer hverken til hans kall eller hans faktiske gjerning, er reportasjen et vitnesbyrd om to fakta som åpenbart ikke møter et gram av forståelse her hjemme. Det første er dette: At ingen kommentar til den europeiske aktualitet i dag, det være i dags- eller tidsskriftpressen, er tilnærmet sesvis komplett dersom den prinsipielt eller faktisk ignorerer dette markante trekk i Europas gamle ansikt som heter katolisismen. Og det annet er dette: At det er mulig, i ikke-katolske land og i en ikke-katolsk presse, å gi saklig *intormasjon* om katolske fenomener, ut fra systematisk undersøkelse av tekster og begivenheter.

Begge deler er ukjente for norsk presse. Økonomien får bære skylden for at ingen norsk avis synes å make opprettholdelsen av faste, kvalifiserte medarbeidere i et verdenssentrum som Rom. Men det usedvanlig uintelligente utvalg byrå-stoff som bringes om katolske personer og begivenheter, og de ofte trangvikk tendensiøse kommentarer de utstyres med lar seg vanskelig unnskyldte, såmegetmer som det allerede i en skandinavisk sammenheng på denne sektor gir vår presse et latterlig provinsielt preg.

Kanskje bør det antydes at denne ensporethet også står i påfallende motsetning til den sans for *fair play* som både pressefolk og lesere i vårt land såvisst sitter inne med når det gjelder andre samtidfenomener enn katolisismen. *Audiatur et altera pars*: Også den annen part skal høres, sa de gamle. Vi foreslår ikke-katolikker (det vil si over 99 % av det norske folk) følgende lille tanke-eksperiment til kontroll: Kan De på stående fot si de store trekk i det *katolske* syn på verdensbegivenheter som for eksempel: krisen omkring arbeiderprestene, skolekrisen i Belgia, kirkekampen i Argentina? Eller skulle det virkelig forholde seg slik at dette synet slett ikke var blitt nevnt, eller puttet inn i det enkle busemann-spøkelset «den reaksjonære klerikalisme»? I alle disse tre begivenhetene var den katolske kirke part. Synes De norsk presse overhodet lot dens vitneprov komme til orde?

■ En evighetsdebatt i «Morgenbladet» har langsomt ebbet ut i partenes åpenbare utmattelse: Det gjelder den religiøse toleranse. Man har brukt mange, til dels rammende, til dels overlødige ord på å komme frem til visse enkle fakta: At protestanter og katolikker begge leilighetsvis legger for dagen stinn intoleranse, at både katolisisme og protestantisme rett forstått vil tilskynde *praktisk* tålsomhet mellom mennesker av forskjellig religiøs overbevisning, ganske særlig når de er henvist til å leve og arbeide sammen i et felles samfunn. Spania er oss fjernt, Columbia ennå fjernere: Man kan temmelig ukontrollert skildre i drastiske farver katolikkens reaksjoner på sekteriske provokasjoner som forties, men som er av en slik art at de ihvertfall ifølge norsk lov ville komme inn under utilstødelig hån mot andres religiøse overbevisning.

Imens har «Det Beste» (6.1955), som på godt og på ondt eksellerer i å forenkle det kompliserte, bragt en fortreffelig liten artikkel i spørsmål-og-svar-form om emnet «Hva er en

■ Rektor Carl Fr. Wisløff beflitter seg i siste (12) nr. av «Luthersk Kirketidende» på å innføre sine lesere i katolsk «mariologi». (Han mener nok *mariologi*.) Det er åpenbart ikke hans spesial. Men en eksplosjon av misforståtte bruddstykker fra katolsk Maria-vyrndnad er jo den obligate motgift der gripes til når man har sett seg tilstrekkelig arg på de påståtte «katolske sympatier» i den norske opinion. Det er da heller ikke tegn på kristelig tålmod å insinuere, som det gjøres gladelig, at norske katolikker forholder sine ikke-katolske landsmenn opplysninger om en så sentral katolsk trosverdi som ærefrykten-for Kristi Mor. Ingen som — også på norsk grunn — trer i den mest elementære kontakt med katolsk kultus og fromhetsliv, vil kunne sveve i uvitenhet om den vesentlige plass den har i vår tro.

Vi ringer til Angelus tre ganger daglig. Vi ber rosenkransen i kirken hver aften. Og de siste årene har vi da, innen vår sparsomme litteratur, publisert ihvertfall to klare fremstillinger av hva katolsk Maria-vyrndnad er.

For oss er det til gjengjeld en gåte at man kan stå for tro på Kristi faktiske inkarnasjon, Guds Sønnns komme i menneskeheten, uten å ære det menneske som var Guds utvalgte redskap i dette, og som Gud selv i bebudelsens hellige øyeblikk, ifølge Skriften, lot kalle «Full av nåde». Denne troen har da engang også i vårt folk skapt kunstverker i ord og i utskåret tre som hører til det skjønneste i våre fortidsminner, og som i seg selv alene dementerer den meningsløse karikatur av katolikkens holdning overfor Kristi mor som er gjengs vare på protestantisk hold. Noen ord av Graham Greene (i artikkelen «The Assumption of Mary», LIFE, nov. 1950) uttrykker treffende hva vi føler i den forbindelse:

«Det har alltid vært omkring denne (barmhjertighetens og kjærlighetens) skikkelse at de største slag har stått. Ingen statuer i det puritanske England var sikrere på å bli ødelagt enn hennes, og det samme viste seg å slå til i 1930-årenes Spania. Prester må gjerne stå på sine prekestoler og trekke Kristi guddom i tvil uten at det vekker oppsikt utenfor noen få prestegårder, men da læren om Marias Opptagelse, som har vært en fast kirkefest i over tusen år, ble definert som dogme, erklærte erkebiskopene av Canterbury og York at kristenhetens splittelse var øket. De tror på de dødes oppstandelse, men å antyde at en virkelig oppstandelse allerede har funnet sted, forekommer dem bespottelig.»

■ Billy Graham er — i skrivende øyeblikk — på trappene. Personlig virker den amerikanske baptistpresten likefrem og enkelt overbevist om sitt budskap og sin misjon. Mindre tillitvekkende virker hans *publicity-team*, og underligst av alt er den lett hysteriske messianisme som preger det norske kristenfolkets omtale av det forestående Ullevål-møte. At den norske kirke presumptivt skulle være seg bevisst å forvalte en fire hundre-årig læretradisjon og livsviktige

sakramenter får man ikke inntrykk av midt i forhåpningene til den importerte vekkelsespreken.

For en måned siden var det Paris som mottok Billy Graham. Pressekommentarene, også de katolske, var jevnt over velvillige overfor hans person, men skarpt avvisende overfor kampanjens form og opplegg, som synes å inngå i rekken av amerikanske psykologiske blunders overfor en radikalt annen mentalitet. I den ansette ukeavisen «Témoignage Chrétien» leser vi for eksempel følgende symptomatiske linjer over signaturen H.-Ch. Chery:

«Slike masseoppbud er ikke fremmed for oss katolikker, for noen uker siden fylte kristne fra Paris' XV.arondissement den samme bygning som Billy Graham brukte, Le Vélodrome d'Hiver, til en forkynnelse som munnet ut i messeofferet. Og hvor mange tilsvarende oppbud har vi ikke i tankene. Det som Billy Graham arrangerte har bare bevist ennå en gang at det er mulig å fastholde massen ved å tale likefrem til den om Jesus Kristus.

Mon han oppfattet at han ikke «lanserte» noe nytt? Det tviler jeg på, ut fra hans ord på kampanjens siste dag: «Måtte dette være en begynnelse — et opplegg til en vekkelse som feier over Frankrike! Deres land er stort hva kultur angår, tenk om det ble stort også ved sin religiøse vekkelse! Da ville det regnes som ett av verdens ledende land, sammen med Amerika og England!»

Å amerikanske naivitet! Kjære venn fra over there, før De kommer tilbake må De sørge for å få lest litt om oss. De får for eksempel undersøke hva J. O. C.. (Den kristne arbeiderungdom) er for noe, De får stifte bekjentskap med skikkelser som Abbé Godin og Abbé Michonneau, De får oppdage noe slikt som studentenes pilgrimsferd i tusentall til Chartres, eller en ny ordensdanning som Charles de Foucauld-brorskaper. De får se på den katolske pressen og dens folk, på Universitetsmisjonen, på Saint-Severin, på det Pastoral-liturgiske Instituttets arbeide, på de kristne familiegruppene — og på tredve andre saker som De ikke engang kjenner navnet på. Kanskje forstår De da at «vekkelsen» er ikke noe som begynte i Frankrike den 5. juni 1955.

Men det er ikke det alvorligste ved saken. For å skape enhet måtte De fortie Kirken og sakramentene. Den praktiske slutning av dette blir at den ene kirke kan være like god som den annen. De som er baptist, tror De virkelig det? Deres omvendte kan logisk sett gå til hvilken som helst sekt, også den som kryr av religiøse villfarelser. Er det Deres hensikt? «En tro, én dåp . . .» sier Skriften: Her gis ikke noe: «fritt valg». Deres styrke er også Deres svakhet . . .»

Fr. Candidus.

Liturgi og Musikk

Gammel musikk i nye utgaver

For dem som skulle være interessert i å skaffe seg gregoriansk sang på grammofonplater, kan det opplyses at det nylig er kommet ut en hel serie fra grammofonselskapet Decca, mønsteryldig innsunget av Benediktinerne i Solesmes. Her finner man f. eks. på en plate Gloria IX og Responsoriet «Subvenite» fra liturgien for de døde. Videre en samling Offertorier fra forskjellige Messer, Alleluia fra 3dje Søndag etter Pinse, Kommunionsvers, Responsorier og Antifoner av de vakreste fra Messen og Officiet. Numrene på disse fire nye platene er: GAF 15 132, 15 133, 15 134 og 15 135.

På forhånd eksisterer det allerede to albums med long-playing-plater innsunget i Solesmes-Abbediet. Det første, som inneholder fem plater, har numret LXT 2 704 til 2 708, og det andre, på fire plater, FA 133 111 til 133 114.

En illustrert brosjyre følger med. Her finner man tekstene og melodiene til alle sangene.

For øvrig er det stor interesse for tiden for gammel polyfon musikk. Stiftelsen av Haydn Society i Boston i 1949 var en viktig hendelse i denne forbindelse. Hovedformålet for dette selskap er å offentliggjøre en kritisk utgave av Haydns samtlige verker, men det vil også gjennom grammofoninnspillinger virke både for Haydns og andre eldre komponisters musikk. For kort tid siden ga Haydn Society ut fem longplaying-plater med et glimrende utvalg av musikk fra Marc-Antoine Charpentier til Haydn. Charpentier, som døde i 1704, var kapellmester først hos den franske Dauphin, så i Jesuittenes kirke og til slutt i Slottskapellet i Paris. Han etterlot seg en mengde komposisjoner, men de ble glemt kort etter hans død, og i forskjellige musikkhistorier kan man lese at «han manglet fullstendig geni» (Hugo Riemann). I våre dager har det vist seg hvor urettferdig denne bedømmelsen var. På disse platene får man bl. a. høre hans «Te Deum», «Troisième leçon de Ténèbres» (til langfredagens liturgi) og motetten «Oculi omnium in te sperant», og alle musikkdyktige i dag er enige om at denne franske barokkmusikk er et meget verdifullt bekjentskap. I «Te Deum» blir man slått av kor- og orkestersatsenes herlige klang-festivitas og de solistiske avsnittenes gripende inderlighet.

De tre solo-stemmene i «Troisième leçon de Ténèbres» bærer teksten frem i en fint artikulert, raffinert utstyrt klangvev, mens tonesproget i motetten «Oculi omnium» forener enkelhet og subtilitet med storslagenhet uten sterke effekter. Interessante studier kan gjøres såvel i Charpentiers polyfoni som i hans behandling av orkestret, der de høye trompet-leiene f. eks. bringer tankene direkte hen til Bach. Utmerkede vokal-solister, organister og trompetspillere, liksom et stort, velsyngende kor fra organisasjonen «Jeunesses Musicales de France» og Padeloup kammerorkester gir under Louis Martinis dyktige ledelse disse verker tilbørlig glans og intensitet. Innspillingerne er gjort i kirken *Saint-Roch* i Paris, en kirke fra 1600-tallet.

En annen komponist som opplever en sann renessanse i våre dager er presten og musikeren Antonio Vivaldi fra Venedig. Han er jo på ingen måte ukjent fra før, og vi vet at Bach var en av hans store beundrere, men nå har man i tillegg til hans kjente verker oppdaget en god del nye, især instrumentalverker, som for øyeblikket fremføres under stor og interessert tilslutning i verdens musikk-sentra. Disse nye verkene er nå tilgjengelige både på plater fra Haydn Society og Decca, og kanskje er det på denne måten billedet av Vivaldi skal formidles her i Norge, siden han enda ikke har fått den plass på konsertprogrammene her som han har på kontinentet. Det fremragende ensemble «Virtuosi di Roma» har på Decca (AXTL 1061) spilt inn fire konserter av ham og Haydn Society utgir et 50-minutters program med Sonater og Konserter av den store venetianske mester (merket HSL 82) innspilt av et glimrende fransk ensemble (fløytisten Jean-Pierre Rampal, oboisten Pierre Pierlot, fagottisten Paul Hongne, violinisten Robert Gendre og cembalisten Robert Veyron-Lacroix).

Vivaldis strømmende melodiske fantasi, forunderlige evne til å variere stemme- og formbygning, samt hans overlegne behandling av instrumentene, er egenskaper som nå mer enn noensinne påkaller den musikalske verdens beundring og takknemlighet.

Thoralf Norheim O.P.

Innvielse av ny kirke i Hønefoss

St. Theresia nye kirke etter tegning av arkitekt O. Eindride Slåtto.

For ordens skyld nevnes at manuskriptet til nærværende referat i hovedtrekkene også har vært benyttet av «Morgenposten» og «Ringerikes Blad».

For annen gang etter krigen har vår Biskop nå hatt den glede å kunne innvie en ny kirke i sitt bispedømme. Den første var da St. Franciskus kirke i Arendal ble innviet i fjor. Den annen var søndag 19. juni i år da en ny, større og vakrere St. Theresia kirke slo opp sine dører på Hønefoss. I begge tilfeller gjelder det altså erstatning av tidligere mindre gudshus som med rette måtte sies å være provisoriske. Det var enkle, billige trekirker, men de gjorde sin tjeneste og var blitt kjære for det de var: et tempel til den treenige Guds ære, et åndelig hjem for en stille voksende menighet gjennom én generasjon eller to.

Som prosjekt sto vel ikke nyreisningen på Hønefoss blant de første på listen. Den «holdt» sånn akkurat, den intime lille trekirken, og ville nok gjort det en tid ennå om ikke en ytre foranledning var kommet inn i bildet. Denne kom i og med utvidelsen av Vestregate på Vestertangen, der St. Theresiakirken av anno 1935 hadde ligget forholdsvis tilgjengelig til. Men utvidelsen av gatelegemet gjorde at den nå ble så godt som bortgjemt. Etter samråd med byens myndigheter ble det da fra katolsk hold fremmet søknad om å reise en større kirke i betong. Det ble innvilget, og i fjor kunne man gå i gang med bygget med arkitekt O. Eindride Slåtto som utførende arkitekt. Som byggekomité fra Kirkens side har fungert biskop Mangers, sokneprest Anton J. Ivens og Moder Ansgaria ved St. Franciskus Hospital. Entreprenørarbeidet er utført av byggmester Brynjulf Holst-Larsen, det elektriske anlegg av firmaet Alf Helgesen, sanitær-anlegget av Leif Marseth, kirkebenkene av snekkermester Hære.

Den nye kirken er reist så å si vegg i vegg med den gamle, som nå vil bli ominnredet til bolig for personalet ved sykehuset. På grunn av nivåforskjellen i terrenget hviler selve kirken delvis på frittstående pillarer, delvis på underbygget som er utnyttet til foreningslokale. Eksteriøret tegner seg enkelt, men ikke desto mindre særpreget og verdig. Best gjør den seg sett i front

hvor det ellers minimale tårnet fra den gamle kirken får en holdbarere proporsjon enn i silhouett. Som helhet må sies at kirken og anlegget glir riktig pent inn i omgivelsene ved elveleiet og broen.

Interiøret er meget smakfullt. Når en form er valgt, bøyer en seg for den. Spørsmålet er så hvordan den følges i sin konsekvens. Arkitekt Slåtto har laget et butt-formet tak. Følgelig blir linjene forøvrig tegnet inn i denne avslutningen: rektangulære vinduer, kvadratisk alterfond og en inngang i samme stil. Det overraskende og interessante møtes derfor egentlig først i to søyler i rød mineralittpuss som skiller koret fra skipet, og som er høyst dekorative. Det er en både dristig og følsom tanke bak denne markante detalj: De slanke søylene med den rolige røde fargetonen markerer rankt og samtidig mykt, overgangen mellom skip og kor og gir en umiddelbar løftning. Og på begge sider hentes vinduskonturene innover med malte spissbue-ornamenter på det meter-brede skråfeltet i tre mellom tak og vegger. Veggene er hvitpusset, men byrter i et rolig grått. Over stenalteret, med Kristus-monogrammet skinnende på en sort marmorflate ved foten, hviler det enkle, store krusifikset mot en grønntonet fond, og tabernaklet er, som monogrammet, holdt i polert kobber. I samme utførelse er også de 14 korsvei-relieffene på langveggene. Meget original er virkelig den like enkle som stilfulle kommuniensbenken. Den bæres av smale forgyldte rørben, som igjen faller i stil med en smalere gylden rør-ramme om alterfondene. Benkene er holdt i lys ek og har løftbare kneleskamler. Orgelgalleriet — som foreløbig bare har et harmonium — er rommelig, og sakristi og skriftestoler på plan med kirkerommet viser en raffinert utnyttelse av plassen.

Planeringen utenfor kirken presenterte seg til innvielsesdagen så godt som ferdig, og når gartneren har fått satt sitt preg på det hele, vil Hønefoss by her i området omkring Sankta Theresia kirke og St. Franciskus Hospital ha fått en ny og særpreget idyll. Nå sto rader av små norske og gul-hvite flagg og livet opp der en senere vil se grønnsvær og blomster.

Det var folksomt i Vestregate da innvielseshøytideligheten tok til kl. 11. Foruten Hønefoss-menighetens egne medlemmer var det kommet trossfeller fra Drammen, Sylling, Oslo, Stabekk, Lillestrøm og Hamar. Det var nok en beveget stund for mange da de for siste gang samlet seg med biskopen og prestene i den gamle kirken, og under avsyngelsen av «Kirken den er et gammel hus», sa den takk og farvel. En tallmessig ganske imponerende prosesjon stillet så opp og buet seg via haven og gårds-plassen ved hospitalet opp til Vestregate og videre mot den nye kirke-inngangen som er på plan med gaten ved en sementlagt brofylling. Et vakkert parti, med «St. Theresia kirke» lysende i messing-skrift på den tikfargede bakgrunnen til gesimsen og kirkedøren! I prosesjonen var særlig ordenssøstrene tallrikt representert, vi talte henved femti. St. Frans-Xaversøstre med generalpriorinnen Moder Beate i spissen, St. Josephssøstre, St. Karl Borromeussøstre, St. Antoniussøstre og Dominikanerinnen.

Etter at Hs. Høyærverdighet biskopen om lørdagen hadde foretatt vigslingen av selve alteret — som har et særskilt og forholdsvis langt seremoniell — gjaldt søndagens høytid vigslingen av kirken, først utvendig, siden innvendig.

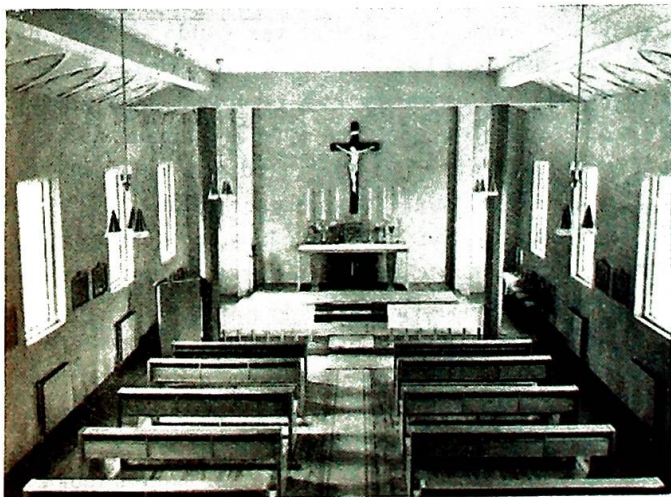
Bak korsbærer og ministranter gikk biskopen, ledsaget av sine assistenter, først frem til kirkedøren og intonerte etter begynnelsesbønnen antifonen «Asperges». Under resitasjonen av botssalmen «Miserere» ble så kirkens murer stenket med vievann mens folket ventet foran kirkedøren. Her ble på ny bedt noen bønner, hvorpå kirkedøren ble høytidelig åpnet. I prosesjon gikk alle så inn i kirkerommet, og biskopen med prestene i koret sang Allehelgenslitaniets i vekselsang med menigheten. Så fulgte Davids-salmene 119, 120 og 121 med en slutningsbønn, og biskopen kunne foreta den symbolske handling ved bestekning av alter og vegger med vievann.

Både ved innvielsesseremoniene og ved den følgende levittmesse var Hans Høyærverdighet assistert av sogneprest Anton J. Ivens ved St. Theresia-kirken, sogneprest Bzdyl, Stabekk (tidligere Hønefoss) og sogneprest Laudy fra nabomenigheten Drammen. Til stede i koret var for øvrig sogneprestene Fishedick, Oslo, van der Burg, Stavanger og Parthe, Hamar, og videre dominikanerpater Vanneufville, Oslo og pastor Anton Taxt, Sylling. Kirken var fylt til siste plass, og mange måtte stå. På særskilte plasser såes varaordfører Otto Hansen, politimester Grønn, prost O. Ludv. Jenssen ved Norderhov kirke, byingeniør Johs. Ryste, formannskapsmedl. bestyrer Arne Jørstad og o.r.sakf. C. Schröder, overlege Hartvig Norby og lærer Svartdal. Sammen med nevnte honoratiores satt de som har æren for bygget og innredningen og hvis navn er nevnt ovenfor.

Kirkekolet fremførte «Missa Prima» av Moortgat. I sin innvielsespreken utdypet biskopen kirkehusets synlige og åndelige misjon blant menneskene. Han håpet at menigheten omkring den lille vakre kirken ville gjøre ivrig bruk av den kraft som den forvalter i sitt tabernakel og at kirken ikke bare arkitektonisk, men også i sin åndelige misjon måtte bli til pryd og verd for Hønefoss by.

I det stadig strålende været fortsatte dagen først med forfriskninger ute i det fri for alle deltagerne. I hospitalets salong ble gitt en ekstra mottagelse for de fremmøtte honoratiores, der Hans Høyærverdighet rettet en varm takk til alle som direkte og indirekte hadde fortjeneste av at man i dag kunne ta en ny vakker kirke i bruk på Hønefoss. Han rettet takken til byens myndigheter,

Interior-bilde tatt fra orgel-tribunen.

Godt ord igjen til Billy Graham

Man kan si hva man vil om Billy Graham og hans forkynnelseskampanje: Kjempe-møtet på Ullevål Stadion siste søndag, isolert betraktet, ble på flere måter en seier for den vidt feirede amerikanske vekkespredikant. Det han sa, var genuin kristendom, tankeinnholdet lettfattelig, fremførelsen mesterlig og hans «behandling» av folkemassen til all ønskelighet sober.

De prinsipielle motsigelser som reiser seg med hensyn til kirke-tanken i hans budskap, kan vi katolske kristne selvfølgelig ikke se bort fra. Men vi skylder ikke desto mindre i denne kristne personlighet å se en talsmann på det kristne fellesskapets grunn. Med reklamens fulle maktapparat setter han alt inn på å samle seg en hjord for en time eller to. Men han sender dem hjem igjen med bønn om at de må finne seg til rette i de samfunn de formelt eller etter sin overbevisning hører hjemme. Det er jo en linje det og, og må respekteres ut fra dens premisser. Disse er så kjente at vi neppe behøver å føre apologi for at vi uttrykker vår honnør for det «kristne sportsmanship» Billy Graham søndag iallfall viste i møtet med sitt norske publikum.

I.H.K.

representert ved varaordføreren, byingeniøren og medlemmer av formannskapet. Men en ganske særlig takk ville biskopen få uttrykke overfor arkitekt Slåtto som så helhjertet og med slik nobel forståelse av sin oppgave i første rekke hadde æren av resultatet — en ære han sikkert gjerne ville dele med entreprenøren og de øvrige håndverksmestre og arbeidere. Det fulgte en lang rekke taler fra de innbudte gjester, og de munnet alle ut i en takk for utmerket og hyggelig samarbeide med Kirkens representanter i «byggekommiteén», biskopen, sognepresten og hospitalets forstanderinne. Nevnes skal særlig prost Jenssens varme hyldelse til søstrene ved St. Franciskus Hospital for alt hva de utretter «som Kristi hender i kjærlighetsarbeidet for nesten». Søstrenes kor avsluttet den intime feststunden med Lars Eskelands «Bønn for Norge» til pater Lutz's melodi.

Om ettermiddagen var samtlige deltakere samlet til fellesmiddag i det nye foreningslokalet under kirken. Det var et storslagent bevis på vertskapets gjestfrihet som vil bli husket! Ved desserten bød St. Olavs-lagets formann, hr. Lindberg, velkommen til bords. Her var prolog ved Esther Andersson og gode bordsanger — og hvor mange taler som her ble holdt, fikk referenten ikke med. Men bifallet lød iallfall sterkt både under og etter dem alle, særlig til talene fra kirkens første byggherre, biskopen, og hans stedlige representant, sogneprest Ivens.

IHK.

Rettelse

Ikke Økern, men *Lunden* er det nærmeste stoppested for dem som vil besøke Dominikanerinnenens kontemplative kloster på Lunden og benytter busslinjen Oslo—Grorud. *Økern* er derimot *poststasjonen*, og ligger som kjent nærmere byen. Vi kom i skade for å forveksle det ene med det annet i vår omtale i siste nummer.

Fra ANGELICO

Av Finn Halvorsen

Beato Angelico — den salige, englene lik — kaller italienerne selv ham for. *Fra Angelico* — broder Angelico — er det navnet han er kjent under verden over. Men i kunsthistoriene oppføres han i alminnelighet som *Giovanni da Fiesole*. Og i virkeligheten, og før han ble munk, het han simpelthen *Guido di Pietro*.

Han var maler, ja, en så stor maler, at Clemens VII kunne si om ham: «Han har gjort like så mange undere som bilder.» Allerede da han levde, ble han betraktet som den største av alle tiders *religiøse* malere, og det ryet beholder han fremdeles. I 1387 var han født, og døde gjorde han i 1455, for akkurat fem hundre år siden. I den anledning har Vatikanet og Italias kulturministerium som bekjent gått sammen om å arrangere en så stor utstilling som mulig av Fra Angelicos verker. Den ble i sommer åpnet i Vatikanet av Paven selv.

Her henger det i alt 56 malerier. Dessuten omfatter utstillingen Nikolaus III's kapell, som de andre utstillingslokalene slutter seg direkte til. Veggene i dette kapellet er jo dekorert av Fra Angelico.

Hele utstillingen presenteres i de mest imponerende omgivelser. Like i nærheten har man Raffaels stanser og Capella Sistina med Michelangelos syner av Guds virke i verden, fra skapelsen og frem til den endelige dom. Men den som først går for å beundre disse høyrenessansens topper og siden fortsetter til den gamle maler fra ungrenessansens beste år, opplever noe underlig. Han har kanskje helt siden han lærte kunsten å kjenne, sett på Raffael og Michelangelo som mesterne over alle mestere. Han har kanskje gang på gang og i timevis forlatt seg i den førstes tilbedelse av den hvite hostie i en av stanzene for ikke å nevne hans vidunderlige madonnaer. Og han har vært ikke mindre grepet av den andres rugende forkynnelse av alvoret i den evige dom.

Og så skjer det likevel, at da han nå kommer fra disse to kunst-gigantene og til deres beskjedne forløper, — for i alt han har gjort, virker Fra Angelico naturlig beskjeden — så er det som de plutselig står i skyggen av en enda større gigant. Hva kan det skyldes? Som ren maler var Fra Angelico neppe mere betydelig enn de, ja, kanskje ikke engang så betydelig. Men alle hans bilder, fra det mest til det minst vellykkede, er fylt av en *ånd* som man ikke finner maken til hos noen annen kunstner. For Fra Angelicos ånd er ikke bare en troende og tilbedende ånd, men en ånd som befinner seg i selve Paradiset. Det er ikke en ånd som skuer Gud utenfra, men en som lever i Kristus selv, og som derfor også ser på alt med Kristi egne øyne, så godt som det er mulig for noe menneske her på jorden.

Beato Angelico: Madonna med Barnet omgitt av engler. Nedenfor kneeler St. Thomas Aquinas og Sankta Caterina av Siena.

Kan man til en viss grad si, at Michelangelo og Raffael er realistiske kunstnere, på den måten at de maler guddommen og skapningen slik folk flest i de senere århundrer ville ha gjort det, om også de hadde kunnet male, så er Fra Angelico det ikke. Han maler tvertimot slik ingen andre kunne ha gjort det, hvis de ikke var nådd frem til den samme himmelske forståelse av virkeligheten som han selv. Hans bilder har i det hele lite eller ingenting å gjøre med den verden som lar seg fotografere. De er visjoner, sprunget ut av kunstnerens mystiske betraktninger. De er syner av en helt annen art enn Michelangelos, — skapt under bønn. Det heter derfor også, at han aldri begynte på et maleri før det sto klart for hans indre blikk. Og når hans eget indre bilde var festet til lerretet eller veggen, rettet han heller aldri på det. For det var Gud som hadde villet, at slik skulle det være, sa han. Og han måtte ikke handle mot Guds vilje.

Allerede femten år gammel var Guido — som han altså den gang het — kommet i malerlære i Firenze. Han var jo også toscaneser, født i den vesle byen Vicchio. Familien var velstående. Men tyve år gammel gikk han i kloster for å finne den indre fred som enda ikke var blitt hans. Han valgte dominikanerklosteret i Fiesole. Det ble ledet av den betydelige kloster-reformator Giovanni Dominci som gjennom sine fromme prekener fikk så mange unge menn og kvinner til å ofre sitt liv for Gud.

For den nye munken, Fra Giovanni, ble abbeden av den største betydning. Han oppdaget jo fort malergeniet hos ham og oppmuntret ham til å dyrke det også bak klostermurene. Men Fra Giovanni studerte i disse årene ikke bare kunsten. Han ble også en vel skolert teolog og

fordypet seg ivrig i mystikernes skrifter, ikke minst St. Katharina av Sienas.

Pesteñ drev munkene opp til Umbria og St. Francescos by, Assisi, hvor Fra Giovanni tok imot sterke inntrykk både av det helgenlivet som her var blitt levd, og av nyskaperen og stormesteren Giotto's fresker.

Siden bar det tilbake til Fiesole og enda noen år etter til selve Firenze. Her bygget Cosimo de' Medici et nytt kloster for dominikanerne fra Fiesole, San Marco. Og i San Marco-klosteret fikk Fra Giovanni et verksted som vel ingen annen kunstner har hatt maken til. Abbeden ba ham om å utsmykke alle rummene i det fra refektoriet og biblioteket til hver enkelt celle. Men billedene måtte selvfølgelig bare ha en hensikt — å hjelpe ordensfolkene til å trenge inn i Kristi liv. De skulle i det hele tatt ikke bli sett av andre enn munkene. Og det ble de heller ikke, før klosteret lenge etter ble gjort om til museum.

Men ved siden av dette hjemmearbeidet måtte Fra Giovanni også ta imot oppdrag utenfra. Og stadig vekk ble han nødt til å forlate brødrene og reise til andre byer, først og fremst Roma og Orvieto. Likevel var og ble han munken. Da paven engang bad ham på en middag med kjøtt, svarte han, at før han hadde fått abbedens tillatelse, kunne han ikke smake på kjøttet. Han glemte fullstendig, at paven hadde den øverste myndighet også når det gjaldt klosterreglene.

Kapellet i Vatikanet var det siste han fikk ferdig. Da han døde, ble han gravlagt i den gamle dominikanerkirken i Roma, Santa Maria sopra Minerva. På gravstenen er en munkeskikkelse hugget inn. Og fritt oversatt lyder den latinske innskriften slik:

«Mitt hjem var Firenze, Etrurias skjønn blomst, som hegner om jordiske herligheter. For meg var himmelen bedre. For ikke blir mitt ry, at jeg var en annen Apelles, men at hele mitt virke gjaldt deg og alt ditt, Kristus.»

Apelles var Alexander den stores hoffmaler og skal ha vært oldtidens største maler.

Hva er det da Fra Giovanni eller Beato Angelico — som han heter etter salgkåringen — har malt? På utstillingen finnes ikke mindre enn 18 bilder av Madonna med Barnet. Men også de aller fleste andre skildrer kjente stadier fra Kristi liv, helt fra engelens besøk hos Maria til nedtagelsen av korset og den ytterste dom. Et av dem viser Jesu tornekrone hode. Fra tornene renner blodet ned over det fortrukne ansiktet, og øynene som stirrer rett mot en, er også røde av blod. Blikket er et blødende blikk, et flammeblikk, et smertensblikk som forfølger en også etter at man har snudd ryggen til bildet.

For nettopp slik synes man Jesu ansikt må ha sett ut under den dypeste lidelsen. Ens egne øyne forteller en vel, at betraktet så å si utenfra kan ikke noe ansikt ha hatt et sånt utseende. Men dette er heller ikke noe speilbilde av det synlige. Det er guddommens egen lidelse, forstått og forklart innenfra.

Kom ikke og si, at stor religiøs kunst kan også den prestere, som ikke selv har bøyd kne for den Allmektige! Ingen lyriker kan synges om elskoven uten å ha kjent den i sitt eget hjerte. Ingen dramatiker kan trenge inn i dragkampen menneskene imellom, uten selv å ha stått midt oppe i den, om så ingen andre har lagt merke til det. Ingen maler kan male Kristi smerte, uten under bønn og betraktning å ha blødd sammen med ham.

Beato Angelico brukte naturlig nok aldri levende modell, på et par unntagelser nær. Både ansikter og skikkelser hentet han inne fra sin egen drømmeverden. Der trådte det han hadde sett i den ytre verden, forklart frem og frigjort for alt det jordiske som er med på å prege nesten all annen religiøs kunst. Ja selv naturen — de umbriske og toscanske landskapene i bakgrunnen av billedene — gjengir han på en så foredlet måte, som om den allerede skulle være blitt «frigjort fra forfengeligheits trelldom», slik Paulus forteller den engang skal bli.

Alle Fra Giovanni's verker kunne jo ikke komme med på utstillingen. En god del — som de i domene i Orvieto — er fresker og kan ikke flyttes. Men både billedene her og de man må reise til Firenze og Orvieto og noen andre italienske byer for å få se, vitner i smått og stort om troens sødmefylte glede, den helliggjorte sjels skyggeløse renhet og den sanne bønns konsentrerte kraft. Og alt dette er smeltet sammen i en skjønnhet så opprinnelig og morgenfrisk, at den kan nytes like lett av barnet som av vismannen. Fargene er gjerne lyse og klare, gule, blå, røde og brune. Aldri slår stemningen over i sentimentalitet eller vammelt føleri. Selv for den strengeste verdslige dommer er dette ekte, sant og hellig.

Måtte bare denne minneverdige utstillingen sette spor etter seg i dagens og morgendagens kirkekunst!

12 milliarder
kinobesøk årlig!

FILM OM
LOURDES

I en tale til italienske filmprodusenter som nylig var forsamlet i Peterskirken, nevnte Pave Pius XII at det i året 1954 var registrert 12 milliarder kinobesøk, i følge en statistikk som var stillet til hans disposisjon. Av disse besøk gjaldt 2.5 milliarder kinoer i De forente stater, 1.3 milliarder England og 800 millioner Italia. «Disse tall viser for en veldig betydning filmen har, dens vidtgående innflytelse på folkemengden og på menneskenes vaner og moral. Myndighetene må ha rett til å ta forholdsregler og være på vakt mot innflytelsen fra dårlige filmer, og det ville være ønskelig om en kunne komme til en overenskomst og motarbeide den skaden de forårsaker.» Paven fortsatte med å rette et «faderlig ord» til filmprodusentene i det han anbefalte dem å ta filmkontrollen i sine egne hender. «Intet fornuftig tenkende menneske

kan overse eller latterliggjøre deres samvittighetsfulle dom i ting som angår deres eget yrke. Gjør derfor straks i utstrakt målestokk bruk av denne begunstigede stilling, og likeså av den anseelse som deres erfaring og kunnskap gir dere. I stedet for ubetydelige eller forføreriske filmer, produserer gode, høyverdige og vakre ting som kan virke tiltrekkende uten å bli blasse eller kjedelige, tvert i mot skal de kunne nå den høyeste kunstneriske kvalitet. Dere vil vinne gehør og bifall fra alle som har en sunn tankegang og god vilje, og fremfor alt, fra deres egen samvittighet.»

Videre sa Paven at filmen må skildre det som menneskene ser opp til i bevisstheten om sin verdighet, det som de er i stand til å erkjenne og elske på den høye plass Skaperen har satt dem. Den må vise at de kan overvinne hindringer og avverge feiltrinn, at de alltid på ny kan reise seg etter nederlag og fall og ved hjelp av sin frihet og sine evner nå fremover. Paven ba også om en virkelighetsnær film, filmregissøren setter seg i tilskuernes sted og får fremstilt virkeligheten slik at den også kan være til hjelp og støtte.

Pius XII bifalt også underholdningsfilmen som sådan, den som i og for seg bare pretenderer å by på velgjørende avkobling. Men den må aldri forfalle til verdiløs sensasjon. Selv et overfladisk tema kan nå en høy kunstnerisk form, og derved bli fullverdig fremvisning, sa paven. «For mennesket er hverken bare overfladiskhet eller bare dybde og grundighet.» Han avviste enhver tom moralisering og fordret positive ydelser av den gode film. «Den må kunne gi glede og lise og kombinere både fantasi og virkelighet. Ja, den ideelle film ville være som lignelsene i Evangeliet — de er tatt ut fra det daglige liv og allikevel inneholder de høye idealer,» avsluttet Paven.

*

I seks måneder har den kjente franske filmregissør Georges Rouquier arbeidet med å oppta en film om Lourdes. Den blir autentisk da den er opptatt på stedet, og godkjent av kardinal Gerlier og mgr. Théas.

I første del av filmen har Rouquier intervjuet tre tidligere syke, en hadde hatt tuberkulose i bukinnen, en annen en leversykdom og en gutt som nå er 20 år, ble fire år gammel fullstendig helbredet av lammelse og blindhet. Helbredelsen til disse tre er godkjent av de medisinske autoriteter.

I den andre del av filmen får tilskuerne være med en hel dag i Lourdes. En får se legekantoret i Asile Notre-Dame, vannbassenget, grotten og en prosesjon. Rouquier har filmet de syke som deltar i fakkelprosesjonen fra sine bårer, og en enestående omstendighet har kommet ham til hjelp med å gjøre filmen oppsiktsvekkende: Blant de 1800 syke som filmapparatet avbildet, kom to alvorlig syke kvinner med. Dagen etter ble de helbredet etter hva utenlandske aviser skriver. I alle fall var fremkalleren overrasket da de konstaterte hva som var «hendt på filmen».

Vi besørger billetter overalt i verden for
tog, buss, båt og fly.

METRO REISEBYRÅ

Karl Johansgt. 31 (inngang Arbeidergaten)
Tlf. 33 32 43 - 33 32 52 - 33 63 02

UTLANDET:

VATIKANET

19 martyrer fra den franske revolusjon saligerklært.

I nærvær av tusenvis av pilegrimer, særlig franske, ble 19 martyrer fra den franske revolusjon saligerklært i St. Peterskirken den 19. juni. Finansminister Pflimlin var til stede som offisiell representant for den franske regjering.

ARGENTINA

Peron atter i uniform?

Skal en holde seg til de informasjonen som siden sist har vært tilgjengelige for verdenspressen, later det til at Argentinas president fremdeles heter Peron og at han atter har gjort en kirkepolitisk helomvending. Kursen skal for øyeblikket peke i retning av forsoning mellom Stat og Kirke, med generalen selv i stram gi-akt-stilling.

VALFART TIL

Stiklestad

SØNDAG 31. JULI

I motsetning til tidligere vil den årlige Olsokvalfart til Stiklestad i år finne sted på søndagen etter selve Olavs-dagen, som jo er 29. juli. På den måten kan en regne med at langt flere får anledning til å slutte seg til, og vi har forstått at man også i fremtiden tenker å henlegge Stiklestad-turen til nærmeste søndag selv om 29. juli er og blir den liturgiske festdag.

Denne gang får dagen preg av at det i år er 925 år siden helgenkongens martyrdød. Som kjent viet våre tre overhyrder i den anledning et felles fastehyrdebrev til Hellig Olavs minne, og manet til særlig oppslutning om årets valfart til det historiske Stiklestad. Det vil sikkert vekke glede hos alle å vite at overhyrdene også personlig vil ta del i valfarten, idet både Deres Høyærværdigheter biskop Mangers og biskop Wember har fulgt innbydelsen fra overhyrden for det trondheimske kirke-distrikt, Hs. Høyærv. biskop Johs. Rüth. Det er derfor å ønske at flest mulig finner anledning til kunne følge overhyrdenes eksempel, slik at valfarten kan gi et godt bilde av hvor sterkt og levende norske katolikker er knyttet til tradisjonen om Norges evige konge og hans kristningsverk.

...Programmet søndag 31. juli er som følger:
Kl. 6.30: Stille messe i St. Olavs kirke, Trondheim.
— Kl. 7.30: Avreise fra St. Olavs kirke. — Kl. 10.30: Høymesse på Stiklestad. — Kl. 13: Foredrag av biskop Rüth. — Kl. 15: Festspillet «Føre slaget». — Kl. 18: Tilbakereise.

*

Dersom et tilstrekkelig antall melder seg, vil Metro Reisebyrå, Oslo, sørge for gruppe-moderasjon hos jernbanen for dem som benytter strekningen Oslo—Trondheim. Nærmere opplysninger fås ved direkte henvendelse til Metro.

DE FORENTE STATER

Tilbake til enheten.

En gruppe ikke-katolikker fra De forente stater skal reise på pilegrimstur til Roma under ledelse av katolske prester. De skal studere Kirkens kristne opprinnelse og forberede veien til tilbakevenden til den kristne enhet.

FRANKRIKE

Pariserne holder fast ved abbé Pierre.

Halvannet år er snart gått siden abbé Pierre begynte sin aksjon for de husløse i Frankrike. For et par uker siden appellerte han igjen til pariserne, og det kunne være spennende hvilket svar de nå ville gi ham. Det holdt — den store Pleyel-salen som var leiet, kunne ikke romme på langt nær alle, og han måtte gjenta foredraget en uke senere. I folkemengden var det kjente diplomater både fra øst og vest, og hvis noen var kommet av nysgjerrighet, bare for å få se abbé Pierre, ble de snart grepet av enkelheten og storheten ved det han sa. I to timer sto han oppreist og talte, uten et ord nedskrevet. Han uttrykker seg gjerne i slående setninger som har sitt opphav i dyp og grundig ettertanke f. eks.: Det eneste sikre grunnlag for en virkelige forståelse kan

BØNNENS APOSTOLAT

Juli: For de voksnes religiøse utdannelse. — At leg-folket i misjonene må oppøves til apostolisk virke.

August: Om fredelig samarbeide mellom nasjonene. — At ekteskap og familieliv i Asia må preges av kristne læresetninger.

PAX CHRISTI — Internasjonell katolsk fredsrørelse

Vi har mottatt fra Stockholm:

Från och med januari 1951 existerar den internationella katolska fredsrörelsen PAX CHRISTI under ledarskap av Ärkebiskopen av Paris, H.Em. Kardinal Feltin. Nationella sektioner har bildats i tolv länder, var och er under ledning av en biskop, i enlighet med rörelsens stadgar. De anslutna länderna äro följande: Frankrike, Tyskland, Belgien, Holland, Luxemburg, Schweiz, Österrike, Italien, Spanien, Storbritannien, Sverige och Saar.

PAX CHRISTI bedriver sin verksamhet på tre plan: 1) på *det andliga planet* genom enskild och offentlig bön för en sann fred, 2) på *det intellektuella planet*, dels på en vetenskaplig linje genom fackmäns belysande av fredsproblem, dels på en populär linje genom spridande av upplysning om Kyrkans undervisning beträffande fredsfrågorna, 3) på *det praktiska planet* genom en mångfald initiativ, vilka alla syftar till ett närmande, kollektivt och individuellt, olika nationer emellan.

Bland de praktiska initiativen intar PAX CHRISTI-vandringarna en plats för sig. Under ledning av flera präster av olika nationalitet vandrar en internationell skara ungdomar under 10 à 12 dagar i dagsetapper på ungefär 15 km. En viss fråga belyses genom ett dagligt föredrag och diskuteras sedan i grupper. Ämnet för denna sommars PAX CHRISTI-vandringar blir «den horisontala katoliciteten», en term som lancerats av PAX CHRISTI generalsekreterare, Chanoine Lalande, och vilken vill ge i ett nötskal det som är rörelsens andliga signum, nämligen den aktiva kärleken till bröderna.

Årets PAX CHRISTI-kongress hålles i Nijmegen i Holland 8—12 aug.

Det är självsagt oändligt betydelsefullt för oss, isolerade nordiska katoliker, att vara med i de stora katolska ländernas andliga rörelser. Detta skyddar oss för isoleringens faror, som vi bara alltför väl känner till.

Elna Poussard.

bare oppnås ved å ta del i lidelsene til dem som har det mest vondt. En verden som dirigeres slik at den tilfredsstiller dem som har det godt og ikke slik at den befrir dem som lider urettferdig, er nødvendigvis dømt til hat og ulykke. For å fylle avgrunnen mellom den blinde makt og den tause elendighet, må et lite antall frivillige gå inn i elendigheten.

Han sa også noen ord om sin reise til Amerika, og avsluttet med å erklære at han ville fortsette uførtroent med sin aksjon for husløse og ulykkelige.

Unge kristne arbeidere — JOC — er virksomme.

220 delegerte som representerte Unge kristne arbeidere fra 22 land, har vært sammen en uke i Guéthary på den baskiske kysten i Frankrike, og studert spørsmål som berører unge kristne arbeidere, særlig arbeidsløsheten. Biskopen av Bayonne og sivile autoriteter deltok i studiene, og den siste dag også den franske sosialminister, M. Bacon.

De delegerte beklaget i et forslag at mange unge arbeider under forhold som står i motsetning til menneskets bestemmelse. De slo fast at de ville hjelpe sine feller i tilbakeleggende land og organisere en vidstrakt faglig organisasjon. «Tekniske, sosiale, kulturelle revolusjoner foregår i verden i våre dager», heter det i forslaget. «Vi bør ikke la alt dette foregå uten å være med på det. Og vi bør konstruere en ny og kristen verden.»

Til slutt bekjentgjorde mgr. Cardijn at Unge kristne arbeideres neste sammenkomst ville bli en meget viktig pilegrimsferd til Roma i 1957.

INDIA

Bare innfødte prester i overskuelig fremtid?

Den belgisk-fødte erkebiskop av Calcutta, Perier har uttalt at den dag er i sikte da utenlandske misjonærer kan trekke seg tilbake fra India, og helt overlate Kirken til indere. Alt nå har over halvparten av bispedommene i India prester som er født i landet og det er god tilgang på innfødte prestekandidater, særlig i den sørlige del av landet. I Central- og Nord-India er det mindre fremgang, men også der utbygger Kirken sitt hierarki og arbeider ved hjelp av indiske prester som er grundig utdannet og meget dyktige.

takke meg til Tiedemann's

TIEDEMANN'S TOBÅKK er dog den beste

Erkebiskopen av Agra, en italiensk kapuciner som er 77 år gammel, ble nylig utsatt for ubehageligheter av en gruppe fanatiske hinduere da han var på reise i bispedømmet. Statsminister Nehru holdt en tale like etterpå og beklaget det intrufne i det han sa at alle må fordømme slike hendelser. Den kristne religion er den tredje største i antall i India, tilføyet han, vi respekterer den og den inntar en helt fri stilling her.

ITALIA

Italiensk jesuitt frigitt av russerne.

De sovjetrussiske myndigheter har bekjentgjort at pater Leoni S.J. med det første vil bli frigitt. Pater Leoni var kommet inn i Sovjetsamveldet under siste verdenskrig og virket der som prest. Han ble arrestert og dømt til livsvarig fengsel.

Løslatelsen er resultatet av langvarige forhandlinger mellom den italienske ambassade i Moskva og de sovjetrussiske myndigheter. Pateren skal utleveres til den italienske ambassade i Wien samtidig med en italiensk arbeider.

NEDERLAND

Premie å vinne!

Det katolske institutt for sosial-kirkelige undersøkelser i Haag vil markere sin ti-årige beståen neste år ved å utdele premier på et beløp som svarer til 5 000 amerikanske dollars, for utredninger om befolkningsproblemet i økonomisk underutviklede land. Dagsavisen «Volkskrant» og «Pax» Forlag i Haag vil bidra med pengepremiene og de administrative omkostninger.

Deltagerne i premiekonkurransen må behandle de spørsmålene som er fremlagt i «Social Kompass», — instituttets internasjonale publikasjon — og som i korthet går ut på følgende:

- I. Hvilke sosiale, økonomiske og kulturelle midler kan bli brukt for å sikre at de forandringene i den sosiale struktur som nødvendigvis må inntreffe når økonomisk og teknisk underutviklede områder skal utvikles, ikke resulterer i religiøs og moralsk oppløsning, men at de landene det gjelder blir hjulpet og ledet i retning av en sosial struktur som tilfredsstiller behovene for menneskelig velvære.
- II. Det forutsettes at befolkningstilveksten på disse områdene stiger så fort at det må ansees for tvilsomt om de midler som antydes ovenfor vil bli tilstrekkelige. Hvorledes

kan befolkningstilveksten påvirkes til å nå det omfang som kan garantere effektiviteten av nevnte midler?

Utredningen må føye seg etter katolske prinsippers krav, og må samtidig være effektive fra et positivt vitenskapelig synspunkt. De kan enten behandle problemet i sin helhet eller i forbindelse med et bestemt område.

Den spanske Katolske Aksjons første nasjonaldag.

I alle bispedømmene i Spania er for kort til siden blitt feiret Den katolske aksjons første nasjonaldag. Organisasjonen har fire grener som omfatter forskjellige spesialiserte bevegelser og teller for tiden over en million medlemmer. Erkebiskopen av Toledo som er president for sentralkomiteen, har sendt ut et rundskriv hvor han særlig roser «Caritas-gruppens» arbeide. I løpet av ett år har den delt ut til trengende 13 millioner kilo levnetsmidler som var en gave fra den nord-amerikanske seksjon av den samme organisasjon. Den spanske katolske aksjon støtter en mengde sosiale hjelpeinstitusjoner, oppfordrer til bygging av billige boliger og gir orientering om litteratur og skuespill.

SVEITS

Kampen mot smusslitteraturen.

Representanter for de tre nasjonale sveitsiske kirkene har vært sammen til konferanser i pinsen. De utarbeidet en henvendelse som ble sendt til undervisningsdepartementet og alle kantonene, hvor de anmoder om at det må bli ført en stadig mer aktiv kamp mot den dårlige presse. De styrende i kantonene eller fylkene blir innskjerpet at de ikke bare må holde seg til de nåværende forskrifter, men planlegge nye forholdsregler for å avverge de farer som truer ungdommen.

Adressen er undertegnet av tre trossamfunns ansvarlige autoriteter: For den protestantiske kirke av professor d'Espiney, for den katolske kirke av mgr. von Streng, biskop av Bâle, og for den såkalte kristne-katolske av biskop Kury.

Med denne fellesadresse til de kompetente kantonale autoriteter har de nasjonale sveitsiske kirkene gitt et nytt og aktivt bidrag til kampen mot smusslitteraturen og dens ødeleggende virkninger på ungdommen. Men de tre kristne konfesjoner vil ikke nøye seg med intervensjoner, men delta stadig mer effektivt i denne kampen som er så absolutt nødvendig for folkets moralske og åndelige sunnhet.

FREDRIKSTAD		
<p>KÅRE KRISTIANSEN Olaves Hansen & Sønn Eff. Fiskeforretning Telefon 3190</p>	<p>BJØRNULF-FOTO-KINO Alt i foto. Utleie av kulturfilm og filmapparater. Tlf. 1921</p>	<p>«GLOMMEN» og «FRESKO» Skofabrikker S. Galtung Sætvedt, Fredrikstad</p>
<p>O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 F R E D R I K S T A D Tlf. 22 85 - 22 86</p>		<p>BRYNILDSENS FABRIKKER Drops og Mineralvann</p>
<p><i>S. Larsen & Co.</i> Møbelforretning Nygårdsgaten - Fredrikstad</p>		<p>FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller Mek Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler.</p>
<p> Østlandsk ELEKTRISK 1/2 - Lys - kraft - varme - kjøling Radio</p>	<p>KLEMET JOHANSEN Fredrikstad Begravelsesbyrå Bakgaten 10 - Tlf. 3062</p>	

Blir forbudet mot klostre og jesuitter opphevet?

Debatten om kloster- og jesuitteforbudet har begynt i den sveitsiske riksdag. Den katolsk-konservative leir har foreslått avskaffelse av begge disse forbud. Klosterparagrafen forbyr nyopprettelser eller gjenoppbygging av klostre på sveitsisk område, mens jesuitteforbudet nekter denne orden å slå seg ned i Sveits og forbyr enkeltmedlemmene enhver virksomhet i kirke og skole.

TYSKLAND

Berlins katolske bispedømme 25 år.

Det er forbausende at Berlins bispedømme har bestått i bare 25 år. Men fra Reformasjonen og til begynnelsen av det 18. århundre, bodde det så å si ikke katolikker i Berlin. Det var kong Fredrik-Wilhelm I som kom til å «innføre» noen, da han ville ha soldater som skulle måle en viss høyde, til sin garde. De ble rekruttert fra hele Tyskland, og en del var katolikker som forlangte å få praktisere sin religion og ha sin egen prest.

100 år senere var det 75 000 katolikker i Berlin. Den første apostoliske nuntius var den nåværende pave Pius XII. Han kom til Tyskland i 1921, og begynte med en gang å arbeide på å få opprettet et konkordat. Det ble undertegnet i 1929, og året etter ble bispedømmet i Berlin opprettet.

En kjenner ikke det nøyaktige antall katolikker i bispedømmet i dag. Det strekker seg jo over både Vest- og Øst-Berlin, og mgr. Weskamm har den vanskelige oppgave å styre det svære og tallrike område. Da 25-års jubileet ble feiret på Berlins stadion, var nærmere 80 000 katolikker samlet der og hyldet sin biskop og den apostoliske nuntius, mgr. Muench, som var kommet dit fra Bonn.

Ca. ti unge prester fra Vest-Berlin har nylig fått tillatelse til å slå seg ned i Øst-sektoren, og et presteseminarium er nå også opprettet i denne del av bispedømmet. Det er resultatet av et iherdig arbeide fra biskop Weskamms side.

Nye medlemmer av Det pavelige vitenskapsakademi.

Den apostoliske nuntius i Tyskland, erkebiskop Alysius Muench, har på oppdrag fra pave Pius XII, overrakt doku-

BERGEN		
 <p>Peter M. KOLDERUP</p> <p>Strandgaten 60 Glass - Porselen - Stentøy</p>	<p>A/S Smith Sivertsen's Bakerier & Conditorier</p>	
	<p>M. G. RIISØEN - Bergen Kolonial - Mel - Kraftfor - Engros</p>	
<p>A. K. EGGE A/S Frukt og grønnsaker En gros</p>	<p><i>Gjertsen</i> i Småstrandgaten BOKHANDEL BERGEN</p>	 <p>i Nygårdsgt. ved Eldorado</p>
<p>ANTON OLSEN Murmester</p>	<p>OMA DIDR. MEHN - ANDERSEN LEGE- og SYKEREKVISITER Bergen</p>	
<p>DEN ERFARNE, LEVERANDØR PROTECTOR A/S STEMPEL - SKILT - BETIKET / FABRIK</p>	<p>STEMPLER av enhver art SKILT for ethvert behov</p>	<p>SPEIL OG FOTORAMMER i godt utvalg SPEILFABRIKKEN midt i Marken</p>
<p>Fiskemat Engros FISKEMATCENTRALEN Bergen</p>	<p>ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»</p>	
<p>Johan H. BENTZON A.S KOLONIAL — VASKEARTIKLER En gros Telefon 10106</p>	<p>Murmester M. OLSEN A/S Entreprenør Centralbord 13635</p>	

mentene og de forskjellige insigniene for opptagelsen i Det pavelige vitenskapsakademi til professor, dr. Hahn, professor, dr. Lauer og professor, dr. Heisenberg.

«Pavenes historie» i nytt opplag.

Ludwig Freiherr von Pastors «Geschichte der Päpste», — Pavenes historie — i 22 bind, kommer nå i nytt opplag på forlaget Herder i Freiburg. Dette etterspurte standardverk har ikke vært å få etter krigen, men kommer nå i uforandret form. Pavehistoriens sekulære betydning ligger i den oversikt det gir over de enkelte pavers personlighet og verk.

JUGOSLAVIA

De sovjetrussiske ledere fikk se folket i bønn.

På slutten av sitt besøk i Jugoslavia ble de sovjetrussiske statsmenn tatt med på en tur gjennom Slovenia. Det sluppet til å bli den 31. mai, og landsbefolkningen avsluttet Maria-månedens med tradisjonelle æresbevisninger til Guds mor — til stor ergerelse for herr Kardej, den jugoslaviske vert for sovjetlederne. Han skal ustanselig ha sagt: Vi har gjort en stor tabbe.

NCWC nyhetstjeneste rapporterer fra Trieste: Langs med fjellveiene var kapellene dekorert med løv og blomster, og

DRAMMEN		
<p>Drammens Rørleggerforretning A/S Autorisert Rørlegger. Tollbugt. 5. Centralbord 5495</p>	<p>HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toaletsaker Sportsartikler - Leketøy</p>	<p>NORLØFFS JERNVAREFORRETNING Drammen - Tlf 2085</p>
<p><i>Forlang</i> Strømper og Trikotasje P. Christensen A.s - Drammen</p>	<p>$\frac{1}{3}$ Tyri Fabrikker Drammen TYRILYS leveres i alle størrelser og typer</p>	
<p>H. KOLDERUP N. Storgt. 12 - Bragernes Tlf. 1362 - Privat 3648 Gå til fagmannen når det gjelder møbler</p>	<p><i>Alltid først med det siste...!</i> Utstyrsvare- og manufaktur, Drammen</p>	
<p>PT. PEDERSEN & BERG A/S Farvehandel - Kjemikalier Parfumeri - Spør oss Etabl. 1883 - Tlf. 2185 Drammen</p>	<p>GUSTAV BÖHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen</p>	<p>En gros Detalj</p> Tlf. 1366 - 3260
<p>Artikler for syke- og barnepleien DRAMMEN BANDAGEFORRETNING Øvre Storgt. 7.</p>	<p>BRØDRENE TRÆGDE Alt i landbruksmaskiner og redskaper Tlf. 4880</p>	
<p>Grønnsaker og frukt jager sykdom på flukt. FRANTZ HEGG Øvre Torvgt. Tlf. 2462</p>	<p>DRAMMENS MALERFORRETNING Tlf. 3916 — 3332 Inneh. Asbjørn Gundersen</p>	
<p>Tricotagehuset $\frac{1}{3}$ Torvhallen Spesialforretning i: Tricotage — Ullgarn Telefon 2160</p>	<p>Gustav Thielemann Pølse- og hermetikkfabrikk DRAMMEN</p>	
<p>Alt i blomster VICTOR LAGERQUIST Handelsingartneri Telefon 3095 - Drammen</p>	<p>C. H. PEDERSENS EFTF. Bakeri - Konditori og Kaffe Haugesgt. 3. Tlf. 2863 Drammen</p>	<p>GUNNAR A. Kulberg MØBELFORRETNING</p>

bøndene lå på kne i solskinet ved foten av veikrusifiksene med rosenkransen i hendene. Sovjetlederne var åpenbart meget overrasket, men lot til å være i godt humør. Det var derimot ikke de jugoslaviske kommunistene som kjørte med dem. De var sinte, og Kardej snudde hodet den andre veien

hver gang de passerte et kapell. Etterpå skal han ha sagt: «Var reisen blitt utsatt i 24 timer, ville Khrushchev aldri ha fått inntrykk av at det er Den katolske kirke og ikke kommunistpartiet som er den dominerende utover landsbygden.»

TRONDHEIM		
<p>TH. GRANDE & SØNN Elektrisk installasjonsforretning Haldensgt. 5 - Trondheim</p>	<p>Et ord er nok ... KVALITET <i>Johan O. Helgesen</i></p>	<p>INGMAR KVAM's Begravelsesbyrå Trondheim</p>
<p> A Dahl & Co. TRONDHEIM</p>	<p>Lykkekaffe - Lykkete I. K. Lykke A/S Trondheim</p>	<p>MURMESTER BERNT IVERSEN Kongensgt. 66 - Tlf. 25522 Trondheim</p>
	<p>C. SARHEIM & CO. Trondheim Vi leverer alt i papir</p>	<p>KVÆRNØ SKOMAGASIN A/S</p>
<p> CARL STÜCKRATH SØNDRE GATE Sykeartikler Forbindingsaker Bandasjer Ortopediske Kir. instrumenter innleggssåler</p>	<p>GUNNAR HOFSTAD Elektr. Installasjonsforretning Kongensgt. 38 - Tlf. 24940</p>	<p>ALF EIDEM Malermester Singsakerbk. 17 Tlf. 29123</p>
<p>M. OSNES A/S Frukt og Grønnsaker Telefon 23580</p>	<p>A/S TRONDHJEMS MARGARINFABRIKK Munkegaten 5 - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital</p>	
<p>CARL HAUGH Sentr.bord 28766 - Trondheim Toilettapir - Papirhåndklær Røntgenkonvolutter</p>	<p>Norske Meieriers Salgssentral OST — SMØR Trondheim, Oslo, Bergen, Stavanger</p>	
<p><i>Chr Brinckmann & Co</i></p>	<p>BØNDERNES SALGSLAG Munkegt. - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital</p>	
<p> K. LUND A/S Rørleggerforretning - Rørhandel Trondheim Etablert 1874</p>	<p>A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI Sykesenger - Stålrørmøbler</p>	
<p>Karl Wilh. Wickstrøm ARTIKLER FOR SYKE- OG BARNEPLEIE Jomfrugt. 6 - Tlf. 22 784 - Trondheim</p>	<p>Tapeter Linoleum P. B. PAULSEN & CO. A/S Søndregt. 14 - Trondheim Gardiner Gulvtepper</p>	

J. E. Skjoldhammer

Arendal

Tlf. 1262

ARENDALS LIKKISTEFORRETNING

Tlf. 1765

Boligtlf. 1865

ARENDAL

Glassmester
HANS ANDERSENØstregt. - Arendal
Tlf. 1725

OSLO

OSLO

*All slags
forsikring***ANTH. B NILSEN & CO'S**

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Blomster FOR ALLE ANLEDNINGER*Annie Vera a.s* Karl Johansgt. 21 - Oslo

VI LEVERER:

Frigidaire
REG. VAREMERKE

KJØLESKAP OG KJØLEANLEGG

Innhent tilbud

LEHMKUHL

N VOLLGATE 3, OSLO

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene**KNUT JUUL CHRISTIANSEN**

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

WISBECH
ANTISIELEKAMP

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**T. S. JACOBSEN**

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

M. GALLUS

OSLO - Etabl. 1847

Leverer alt til leger, sykehus og laboratorier

Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER*Joh. Weydahl & Co*

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE

og

HERMETIKK

en gros

SYKEHUS - BOLIGER - ØKONOMIAVDELINGER

E. Thune-Larsens

ARKITEKTKONTOR

Dalsveien 33 - Slemdal - Oslo - Telf. 69 85 61

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell

Brilleoptikk